

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova universita

Fakulta

Lékařská fakulta

Habilitační obor

Stomatologie

Uchazeč

MUDr Pavlína Černochová, Ph.D

Pracoviště

Stomatologická klinika LF MU

Habilitační práce

Poruchy prořezávání horního stálého špičáku

Oponent

Doc. MUDr. Olga Jedličková, CSc

Pracoviště

Soukromá praxe

Autorka se velice podrobně zabývá poruchami prořezávání horního stálého špičáku. V teoretické části popisuje charakteristiku špičáků, vývoj, změny erupční fáze, patologické změny u ektopických a retinovaných zubů včetně velice důležitých a při běžném vyšetření těžko odhalitelných stavů. V případech resorbce kořenů sousedních stálých zubů zdůrazňuje přínos CT vyšetření. Resorbce kořenů sousedních zubů věnuje celou obsáhlou kapitolu. Pečlivě zpracovaný literární přehled ukazuje možnosti přežití zubů s resorbovaným kořenem a nutnost zahájit léčbu co nejdříve. Podrobně se věnuje diagnostice poruch prořezávání. Přehledně uvádí alarmující změny na běžném OPG snímku, sklon podélné osy špičáku, umístění kořene a korunky na atypickém místě, asymetrie sklonu, nedostatek místa. Opět zdůrazňuje přínos CT.

V kapitole zabývající se terapií uvádí možnost extrakcí dočasných špičáků při podezření na ektopickou polohu špičáku stálého. Zdůrazňuje velice správně nutnost současné ortodontické léčby. Každá extrakce negativně ovlivní růst čelistí a bez současné ortodontické léčby může naopak dojít ke zhoršení stavu. Jako vhodnou léčbu uvádí v první fázi ortodontické otevření prostoru pro špičák. Ortodontická léčba je popsána velice dobře, stejně jak ortodonticko chirurgická. Vše vhodně doplňují kasuistiky.

V praktické části sleduje autorka 165 pacientů s jednostrannou poruchou prořezávání špičáků, u kterých bylo vyhodnoceno CT vyšetření a OPG. Srovnává stranu s poruchou s druhou stranou bez poruchy, kterou bere jako kontrolní. Veškeré sledované parametry jsou ilustrovány na kasuistikách. Za hlavní považuje nedostatek prostoru, přespočetné útvary, sklon podélné osy, polohu korunky špičáku, odchylky v postavení sousedních zubů jak horních malých řezáků tak prvních premolárů. Výsledky jsou statisticky vyhodnoceny. Statisticky významný rozdíl našla u odchylek malých řezáků včetně čípkových zubů a anomálního sklonu. Obdobná situace je i u prvních premolárů, kde ale autorka správně podotýká, že to může být jak následek tlaku špičáku, tak i příčina změny postavení špičáku.

V další části Analýsa dentoskeletálních parametrů sleduje soubor 871 ortodontických pacientů. Srovnává soubor 603 pacientů s normálně prořezanými špičáky s 268 pacienty s diagnostikovanou poruchou prořezávání špičáků palatálně nebo bukálně. U bukálně umístěných špičáků nachází častěji III. skeletální třídu s menší horní čelistí. U palatálně umístěných špičáků je naopak častější orthognátní až prognátní maxilla a retruzní postavení

horních řezáků. Hlavní statisticky podchycený rozdíl je v apikální bazi horní čelisti. U pacientů s poruchou prořezávání nachází častější výskyt anomalií malých řezáků.

Resorbce kořenů sousedních zubů nachází u 17% ektopických špičáků, sledovaných na velmi početném souboru 334 ektopických nebo retinovaných zubů, vyšetřených pomocí CT a OPG. Častější resorbce nachází u špičáků umístěných bukalně nebo v oblouku, méně časté jsou u palatinální polohy. Častější jsou tam, kde je nedostatek místa v laterálním úseku. Nenašla závislost na sklonu špičáku. Častější výskyt zdůvodňuje fyzikálním tlakem špičáku.

Doporučuje co nejrychleji odstranit tlak špičáku. Rozebírá indikace extrakcí resorbovaných zubů nebo špičáků a možnosti neextrakční léčby. Celá praktická část je velice dobře doplněna kasuistikami pacientů. Ukazuje nutnost pečlivého zvážení dlouhodobé prognosy zubů a upozorňuje na dlouhou dobu léčby.

V kapitole věnované autotransplantacím zubů velice precizně zpracovala dostupnou literaturu do systematického přehledu se zaměřením na úspěšnost. Nejúspěšnější jsou autotransplantace premolárů a molárů s nedokončeným vývojem kořene. Zánětlivé resorbce jsou nejčastější u špičáků a nejvíce u zubů s dokončeným vývojem. Většinou je nutné endodontické přeléčení. Stejně tak následná ankyloza je vyšší u špičáků s dokončeným vývojem. Poněkud lepší výsledky jsou tam, kde je ihned po transplantaci zavedena ortodontická síla.

V závěru práce doporučuje autorka klinický postup u devítiletých dětí v diagnostice poruch prořezávání horního stálého špičáku. Perfektně a přehledně uvádí na co zaměřit při vyšetření pozornost a doporučuje sledovat predisponující faktory.

Dotazy oponenta :

- Má autorka vlastní zkušenosti s autotransplantací špičáků a považuje autotransplantaci za vhodnou metodu?
- Autorka popisuje možnosti léčby u pacientů s diagnostikovanými resorbce kořenů sousedních zubů. Lze tyto principy doporučit na všechny případy ektopicky prořezávajících špičáků?
- Sledovala autorka nějaký klinicky zajímavý případ pacienta s kořenovými resorbce z hlediska dlouhodobého efektu?

Závěr

Habilitační práce MUDr Pavlíně Černochové Ph.D. „Poruchy prořezávání horního stálého špičáku“ plně splňuje požadavky kladené na habilitační práce v oboru stomatologie.

Habilitační práce podává vyčerpávající přehled literatury k dané problematice a jak v teoretické, tak v praktické části přináší mnoho vědeckých poznatků které lze využít v klinické praxi. Cenné jsou i podněty pro další výzkum.

Autorka předložila práci, která splňuje plně požadavky §72 Zákona č. 111/1998 Sb. Doporučuji vědecké radě Lékařské fakulty Masarykovy university v Brně, aby přijala tuto habilitační práci v předložené podobě k obhajobě a na jejím základě doporučuji MUDr Pavlíně Černochové, Ph.D. udělit titul docent.

Brno, 4.12.2010.

Olga Jedličková